

توقی قیمت اجناس

آقای مدیر
مقاله‌ای که در اطراف مسائل اقتصادی در آن روز نامه طبع می‌شود بسیار برون و بی‌دست زیرا وضعیت کنونی تجارت مملکت با این سکونت و خودی که سراسر محافل و مراکز تجاری ما را فرا گرفته شایسته این است که مدتی در مسائل اقتصادی بحث شود.

این گونه مقالات از یکطرف تجار و طبقات مولد ثروت را متوجه مایب فعلی ساخته و بمسائل لازمه آگاه می‌سازد از طرف دیگر دولت را مطلع می‌سازد که نواقص موجود در وضع و اقدامات مقتضی بعمل آورد.

نظریه یکی از تجاری که در روزنامه طی سه چهار مقاله طبع شده بود معضو صا از نقطه نظر اینکه پایه و اساس خرابی اوضاع کنونی تجارت را نشان میداد و معلوم می‌داشت که اصلاح تجارت از منشاء و مبدع آن یعنی طبقه مولد ثروت ایستی شروع شود و آن زحمات و مجاهدات تجار بیدر خواست در خلی میقد بود.

قسمتی از مسائل مهمه تجاری مخصوصا مسائل مربوطه به بانک، قالی، کتیرا، روده و پوست و غیره بدر امکان تشریح شده بود اما به کلیات مسائل تجاری و علل دیگری که موجب خرابی اوضاع اقتصاد فعلی شده است نپرداخته بود.

صحیح است که بسیاری از محصولات امته ما مطابق قواعد علمی تهیه نمی‌گردد ولی نمیتوان علل خرابی اوضاع اقتصادی را فقط تهیه نشدن محصول خوب دانست.

شما یک نظر سطحی به اوضاع عمومی مملکت بیان دارید: ترقی زندگی مردم و تزل محصول داخلی مملکت را در نظر نیورید نسبت به دو سال قبل آن را خایه کنیده بنید چه تفاوت زدی پیدا شده است.

حقیقتا علت این ترقی فاحشی که امته خارجی در ایران پیدا کرده است چیست و از روی چه منطق و اساس است؟

از هر جنبی سراغ می‌گیریم بنید تومانی پنج و شش قران ترقی قیمت پیدا کرده است. انشالله لوگس و غیر ضروری را باید یکی کنار گذاشت زیرا اشیاء ضروری بطور دلخواه فروش می‌رود برای آن حساب و کتابی نیست هر قیمتی که میخواهند روی آن میگذارند بهمین جهت قیمت این گونه اجناس نسبت به سال قبل غالبا در برابر شده است.

این ترقی قیمت اساس و بنیادی ندارد. نه قیمت آن در خارجه ترقی کرده است که آن ترقی قیمت دنیا را معلول این پیش آمد بدانیم و نه تفاوتی در پول ایران حاصل شده است زیرا بواسطه در دست داشتن مظنه اسمار از طرف بانک قیمت پول ایران همان حال باقی مانده است.

اگر بگوئیم عرضه و تقاضا زیاد شده اینطور هم نیست زیرا مردم اینقدر فا قدرت و استعداد خریداری امته خارجه را ندارند و مسلما روز بروز مصرف امته خارجه بواسطه تحلیل رفتن اعتماد عمومی کمتر میشود. اگر بگوئیم برای این است که دولت اجازه نداد بعضی اجناس را بدهد این جهت گران شده این قسمت هم دلیل قوی نیست زیرا کسی که مال التجاره صادر کند بطور خوبی می‌تواند بیشتر از نصف آن را هر نوع مال التجاره که مایل است از کمسیون اجازه گرفته وارد نماید علاوه بر این بیستم روز بروز مغازه های بزرگ امته خارجه برتر و دنیائورد اشیاء در بیشتر مغازه ها کمپانی ها قطع نمیشود و علاوه بر اینبار هائی که سابق برین کرده اند مرتبا پشت سر هم وارد میکنند اکنون در بنادر محدودی مقدار کثیری روی هم خوابیده است.

پس این ترقی فاحش اشیاء برای چیست؟ کسی مؤاخذه نمیکند و وارد کنندگان امته خارجه اجازه مال التجاره ضروری و غیر ضروری را در قیمت اجناس خود محدود نمی‌سازند. بنظر این جناب که کم و بیش در امر تجارت اطلاعاتی دارم این پیش آمد مستقیما بر اثر وضع بعضی از مقررات قانون متمم قانون اسمار است که عدت سوء استفاده نموده و بالتبعه این ترقی قیمت پیدا شده است.

من مستقدم قانون محتم قانون اسمار هیچ وجه نظر اساسی دولت را تأمین نکرده است. چرا؟

دولت دو نظر اصلی در وضع قانون کنترل پروات و قانون متمم اسمار داشت: یکی توازن واردات و صادرات دیگری تهیه و تمرکز اسمار این دو نظر بطوری که لازم است اکنون صورت عمل بخود نگرفته است.

اگر احصایه گمرکی ما هم مثل همه جای دنیا زود منتشر میشد آن عینا مستقیم بخوبی قابل عواید گمرکی و از قلم صادراتی و وارداتی را بدانی و آن را نسبت قبل از قانون مقایسه کنیم تا معلوم شود چه تفاوت فاحشی در تجارت عمومی

هیئت اعزامی در منطقه زلزله دیده

تحقیقات در منطقه آسیب زده - خسارات وارده - وضعیت مردم - تخفیف زلزله - علائم و آثار زلزله - کوه دماوند - آخرین خبر.

راپورتهای متوالی که از دماوند و نقاط اطراف آن راجع بوقوع زلزله و خرابی و خسارت و توحش ساکنین آن میرسد توجهات مخصوصه همایونی را معطوف ساخته و مقرر فرمودند در تفتیب اقداماتی که تاکنون نقطه نظر صحی شده است تحقیقات عمیق نیز از منطقه آسیب دیده بعمل آمده و معلوم کنند خرابی و خسارات مردم چه بوده و بالاخره وسایل اطمینان خاطر مردم را فراهم و تسلیات لازم بمردم داده شود.

پیرروز صبح آقای وزیر دربار آقای وزیر داخله و آقای حکمران طهران را مامور فرمودند که دیروز منطقه زلزله دماوند رفته، نقاط آسیب دیده را کلاما مشاهده نموده، خسارات وارده را بازدید و راپورت جامعی تنظیم نمایند ضمنا به آقای دکتر امیراعلم نیز فرمودند که از طرف جمعیت شیر و خورشید سرخ هم ممکن است نماینده اعزام وجددا نقاط زلزله تحت رسیدگی و ممانعت واقع شود.

جلسه شیر و خورشید سرخ پیرروز بطور فوق العاده تشکیل گردید موضوع زلزله دماوند و نقاط اطراف آن تحت مطالعه قرار گرفت اطلاعاتی که رسیده بود فرائد و پس از تبادل افکار تصمیم گرفته شد که آقایان میرزا مجید خان آبی و اوسنی و آقای دکتر ملک الفضلی صبح روز دوشنبه (دیروز) بمقصد خسارت دیده عزیمت نموده راپورتی از خرابی و خسارات تنظیم نمایند که در جلسه آن شب شیر و خورشید مطرح و تصمیمات مقتضی گرفته شود.

در تفتیب تصمیم منخذه در جلسه شیر و خورشید سرخ دیروز ساعت هفت و ربع صبح آقایان فوق الذکر ایشاعه ادوات طبیبی و اجزای لازم عزیمت نمودند. در همین ساعت آقای وزیر داخله و آقای حکمران طهران ترحیم حرکت کردند و آقایان مزبور تمام نواحی زلزله دیده را متفقا بازدید و گردش کرده اند نتیجه مطالعات آقایان هیئت اعزامی بقرار ذیل است:

در دوشنبه: اولین محلی که آقایان برای مشاهده بازدید وارد شده اند روده است در روده شدت زلزله مانند نقاط بالاتر بوده و در جهت همگانه خرابی و خسارت وارد نامیافته است. در اینجا طبیب صاحب روده (حکمت آراء) اطلاعات خود را نسبت بوقوع زلزله و خرابی آن و مبارک آباد و اقداماتی که نموده است اظهار داشت و در معیت آقایان حرکت کرده است.

دومین نقطه که آقایان وارد شده اند منطقه آه بوده است. در این منطقه دهات معروف بوده سادات قوس جمله سرورک، مبارک آباد، چشمه علی که همه آه را تشکیل میدهند تحت دقت و رسیدگی قرار گرفته است.

خرابی های وارده از زلزله در این چند نقطه پیش از سایر نقاط اطراف دماوند بوده مخصوصا مبارک آباد، چشمه علی، قابوس محله.

خانه های این دهات غیر از چشمه علی که در آن کسی زندگی نمیکند یا بکلی خراب شده و یا باقی و دیوار های آن طوری شکاف خورده که قابل سکونت نیست ساکنین این دهات در باغات و محوطه های جلوی خانه های خود زیر چادر زندگی میکنند.

زوروی مبارک آباد کوچکی است که در اثر زلزله شکافی باندازه نیم ذرع برداشته است بطوری که مردم قل میگردند شب جمعه که زلزله زدی در یافت صدای مهیبی در آن حدود شنیده شده است.

مملکت پیدا شده است.

نه فقط در طی این چند ماهه موازنه واردات و صادرات بخوبی حفظ نشده، بلکه مسلمان واردات بیشتر از صادرات بوده و توازن وارد و صادر صورت خارجی پیدا نکرده است فقط این آندام سبب شده امته خارجه برای ما صرف نمی‌کند و البته بکفایت هم کسادی بازار دنیا موجب آنست که از ارسال مال التجاره کاسته شده بالتبعه دست از کار کشیده و یک قلیل عممی در صادرات ایجاد گردیده است بنا بر این اسماری که باید از راه در بانک تمرکز باید صورت عمل پیدا نکرده و از طرفی عرضه و تقاضای خرید

گراند آل ماسکه باشکوه

اراضی باغ مرحوم مخبرالدوله واقع در بیرون دروازه دولت بطور خورد و بایکجا به فروش میرسد. طالبین همه روزه از ساعت یک بصدار ظهر تا پنج بعد از ظهر به کارخانه ریمان رسی مرحوم صنایع الدوله مراجعه نمایند
نمره اعلان ۶۸۰

ساعت هشتم و نهم بعد از ظهر ۵ شنبه ۱۷ مهر (نهم اکتبر)
برای آقایان محترم و خانهای محترم اروا بی بال ماسکه باشکوه بعنوان خدا حافظی با هوای لطیف شمیران فراهم است. کسانیکه انتظار چنین بال ماسکه باشکوه را دارند فراموش نخواهند فرمود که بشیمان خواهند شد
وسایل مراجعت بشهر با اتوبوس تهیه شده است
نمره اعلان ۶۸۰

اعلان

کمپانی شیلات ایران و شوروی - ماهی ایران - محصول صید ۲۱ - ۱۹۳۰ خود را که عبارت است از:
ماهی حرام (آسترا - سوروگا - بلوگا - و شب)
و ماهی های حلال (صوف، کبوتر، سیم، سفید، کلمه و غیره) بیخ زده نمکسوز و تازه
خاویار ماهی حرام (که بیشتر خاویار آسترا و سوروگامی باشد) از حیث ساخت با اروپا و امریکا و فشرده
اشیل ماهی حلال (صوف و کلمه)
دماز ماهی حرام سریش ماهی و غیره فروش میسراند
پیشنهادات بایستی با تعیین مقدار اقل و اکثریک لازم است و قیمت و شرایط تفریح حساب و محل تحویل منتفی تا اول اکتبر ۱۹۳۰ (که مطابق با ۹ مهر ماه ۱۳۰۹ میباشد) بدرس ذیل ارسال شود:

ایران بندر پهلوی «ماهی ایران» آقای مدیر عامل
هیئت مدیره کمپانی شیلات ایران و شوروی
طهران رئیس هیئت مدیره (م. کاظمی)

واقع است متصاعد بوده و این بوی گوگرد کم کم تخفیف یافته و اینک در همان حال که آب جریان پیدا میکند اشتعاش میگردد این قسمت تجربه شده و هنوز بوی گوگرد در آنجا اشتعاش میشود است. مسافت این چشمه تکوه دماوند تقریبا ۴ فرسخ میباشد.
تمام نواحی مزبور که بیشتر صدمه زلزله دیده است کلاما بازدید و صورت جامعی از خرابی و خسارات وارده برداشته می شود - آقای معمار مخصوص نیز که برای بازدید مخارج ساختمان ها آمده همه جا یادداشت هائی از خرابی و خسارات بر میدارند

قصه دماوند

پس از بازدید و رسیدگی دهات آه آقایان بقصه دماوند میروند - خرابی در قصه دماوند هیچ نشده است، خرابی آن ها عبارت از شکاف هائی است که به بسیاری از خانه ها وارد آمده و اغلب اطفاها و ساختمان ها دیگر قابل سکونت نیست و باید مجددا ساخته شده یا تعمیرات لازم بشود

ادارات مایه - مامور - صحنه تلگراف خانه نیز از طرف آقایان بازدید شده سقف و دیوارهای این ادارات دچار ضربت های زلزله شده و شکاف هائی برداشته است که قابل سکونت نیست و در جلوی اطاق ها چادر هائی زده شده است که مامورین دولت در زیر چادر زندگی میکنند.

توحش اهالی دماوند نیز بمناسبت وقوع زلزله های بیابی فوق العاده بوده است. ابداء کلیه های مقیم دماوند که دچار اضطراب و وحشت زیادی بوده اند بعملی میروند و بعد سایر ساکنین قصه بصرها برای مصلی و دعا رفته و مقارن ظهر بمنازل خویش بر میگرددند اینکه گفته میشود مردم در صحرا ها زندگی میکنند - صحرا عبارت از حیاط خانه دهاتی است زیرا خانه های آنها غالباً بی حائط کویک کشت و کنگی است که در وسط صحرا ساخته شده و اینک که اطمینانی برای سکونت در آنجا نیست در صحرا چادر زده زندگی میکنند در دماوند هم همینطور مردم بادر باغات خود زندگی میکنند یا در جلوی ساختمانهای خود در صحرا بسر میبرند.

مسافرت این هیئت فوق العاده اسباب تسلی خاطر مردم شده است و چیزی که بیشتر اطمینان خاطر مردم را فراهم آورده اینست که بر رز های زمین هر روز نسبت روز قبل تخفیف تر و دهات آن کمتر میشود - مثلا پیرروز و پریش بیش از سه چهار بار زلزله های خفیف نشده است در صورتیکه روز های پیش از ده دوازده مرتبه تجاوز میکرده است بطوری که اهالی دماوند اظهار داشته اند تا قبل از ظهر دیروز (دوشنبه) زلزله می شده است و از بعد از آن دیگر وقوع نیافته در آه هم بطوری که گفته شده بود پریش زلزله شده و بعد از آن دیگر تکرار نشده است. گردش در قصه دماوند و دیدن خانه های خود و اطراف آن بیش از سه ساعت بطول انجامیده که از خانه های بالنسبه خراب صورت برداشته شده ولی بطور کلی خرابی دماوند چیز مهمی نیست.

احمد آباد
پس از خانه بازدید قصه دماوند آقایان

بقرار خبری که امروز ظهر با تلفون از دماوند گروه شده است زلزله امروز دو نوبت در دماوند و اطراف وقوع یافته است به رتبه امروز صبح و مرتبه دوم دو ساعت بنظر ولی خفیف بوده است - مردم بهمان توحش و اضطراب باقی هستند

